

Cystenaaltjes aanpakken met doordachte rassenkeuze

FEMKE MOORS

Aardappelcystenaaltjes

- Globodera rostochiensis (pathotype 1 - 5)
- Globodera pallida (pathotype 1 – 3)
- Enkel schade in aardappelen (en tomaten, aubergines, ...)

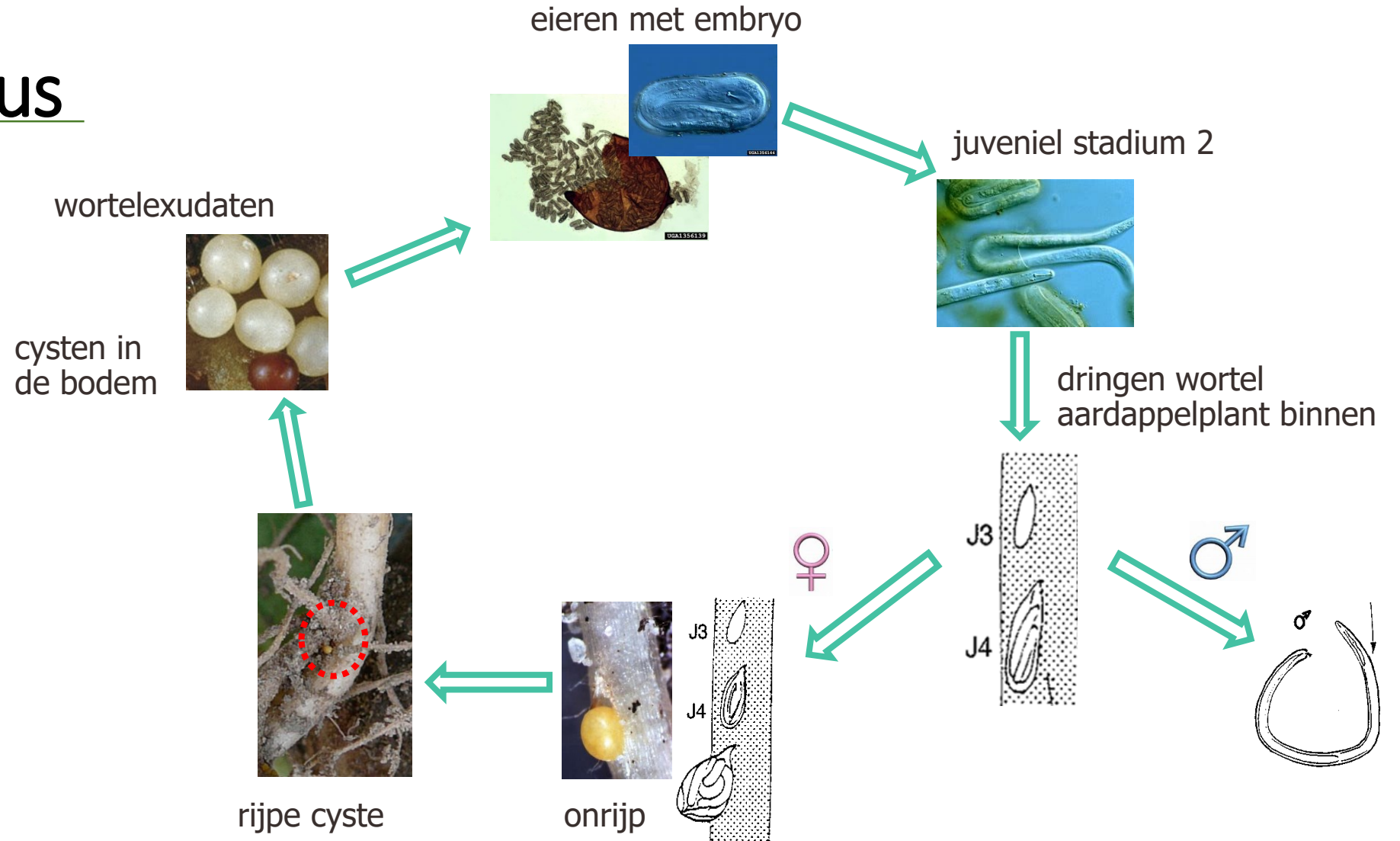
Te herkennen aan

- Planten blijven pleksgewijs achter in groei → valplakken
- Opbrengstderving van 50% of meer
- Fijne sortering

Levenscyclus

Een beetje geschiedenis

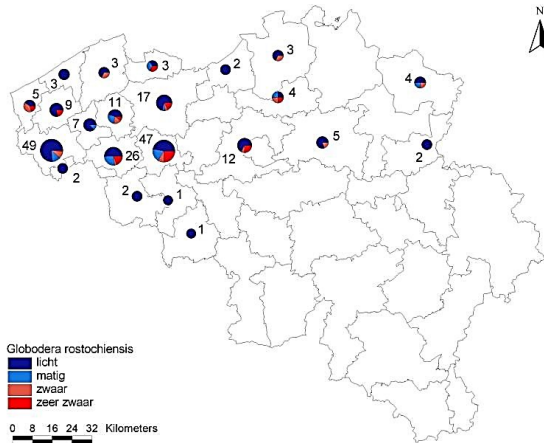
Eerste screening

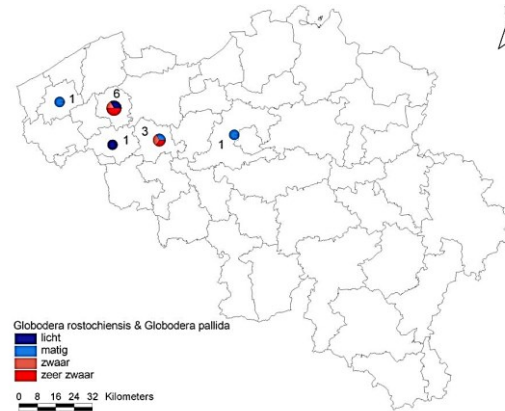
- 1997
  - 1350 percelen Westhoek + Meetjesland:
    - 8,6% besmet
  - 53 bedrijven alle percelen bemonsterd:
    - Bij 52% meer dan 1 veld besmet
- 2000
  - 315 stalen sorteergrond bij verwerkende bedrijven:
    - 22% besmet

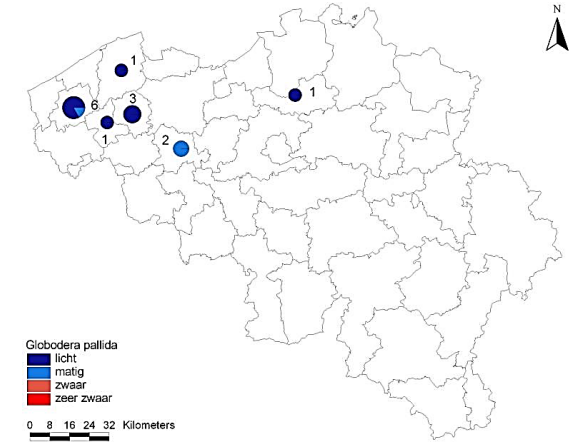
Belgische screening 2008-2009: > 2000 stalen

G. Rostochiensis

G. Pallida

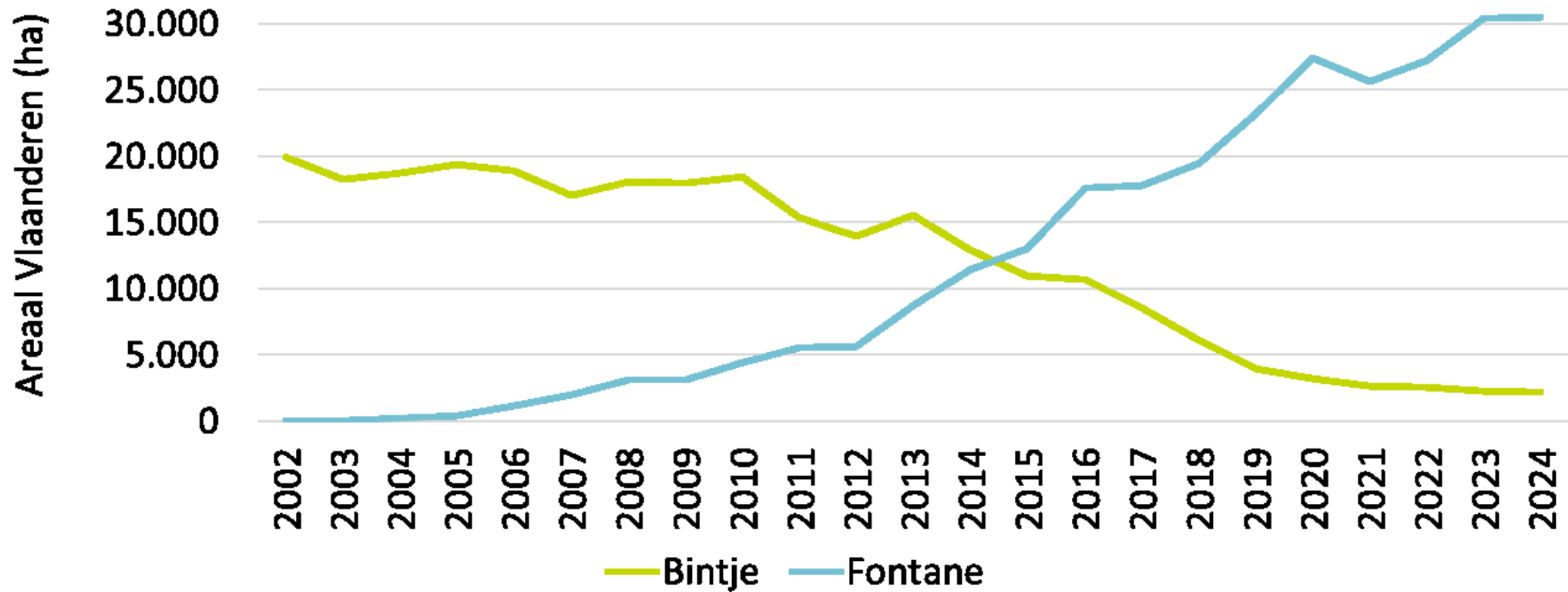

**G. Rostochiensis én
G. Pallida**

Resultaten:

- Wallonië: enkel in Henegouwen enkele lichte aantastingen (G. Rostochiensis)
- Vlaanderen : verspreid van licht tot zeer zware aantastingen met beide soorten
- ! West- en Oost-Vlaanderen: +/- 50% van stalen besmet (let op: selectie velden vaak met vermoeden van aantasting)

Reactie: Bintje → Fontane

Preventieve maatregelen

- **Juiste rassenkeuze; afwisselen**
  - Elk jaar geen aardappelen: reductie van 20-35%
- Ruime vruchtwisseling
  - Wettelijke 1/3 consumptieteelt en 1/4 gecertificeerde pootgoedteelt
- Géén aardappelopslag
- Gecertificeerde pootgoed gebruiken
- Landbouwmachines reinigen
- Geen besmette grond opvoeren

Resistentie rassen

- Resistentie van rassen is dé manier om de aaltjesproblematiek aan te pakken: reductie van 80%
- Naar schatting

	Areaal consumptie (ha)	Vatbare rassen (Bintje, Challenger, ...)	Ro-resistente rassen (Fontane, ...)	Pa-resistente rassen (Innovator, ...)
2002	47.700	77%	22%	1%
2012	68.000	57%	32%	11%
2024	100.000	10%	83%	7%

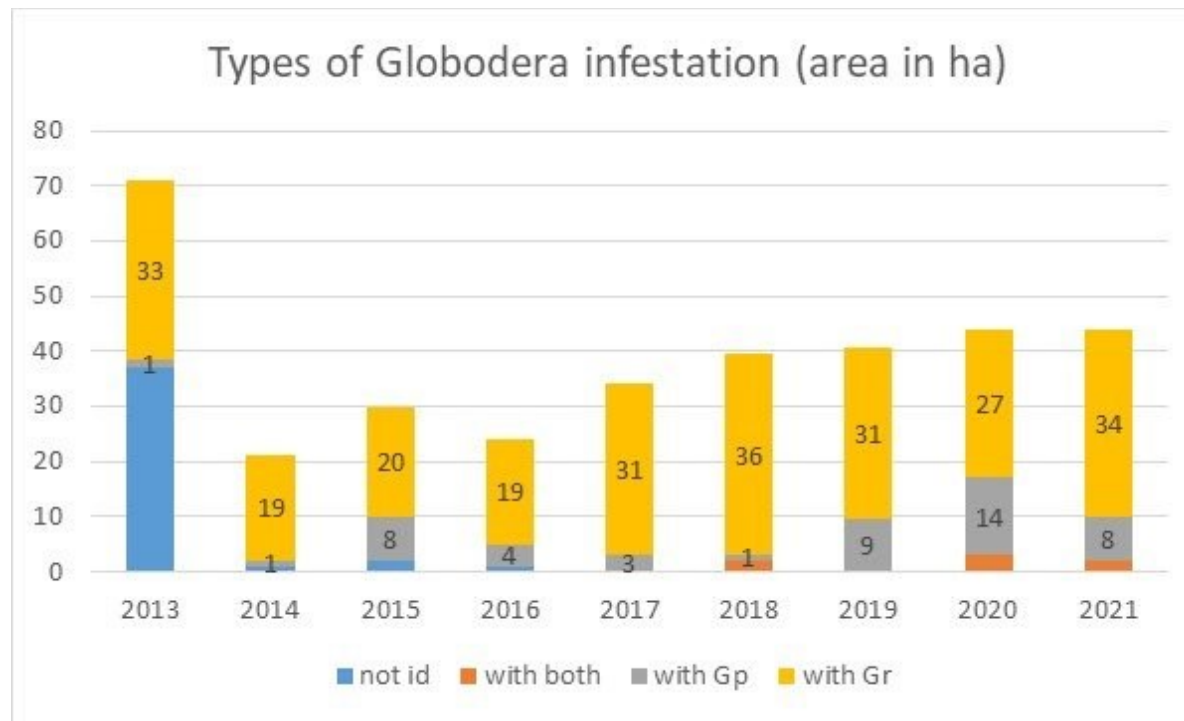
Bron: Enquête Viaverda, Inagro, Fiwap, Carah (Landbouwcentrum Aardappelen)

**En op
vandaag?**

Jaarlijkse staalname FAVV

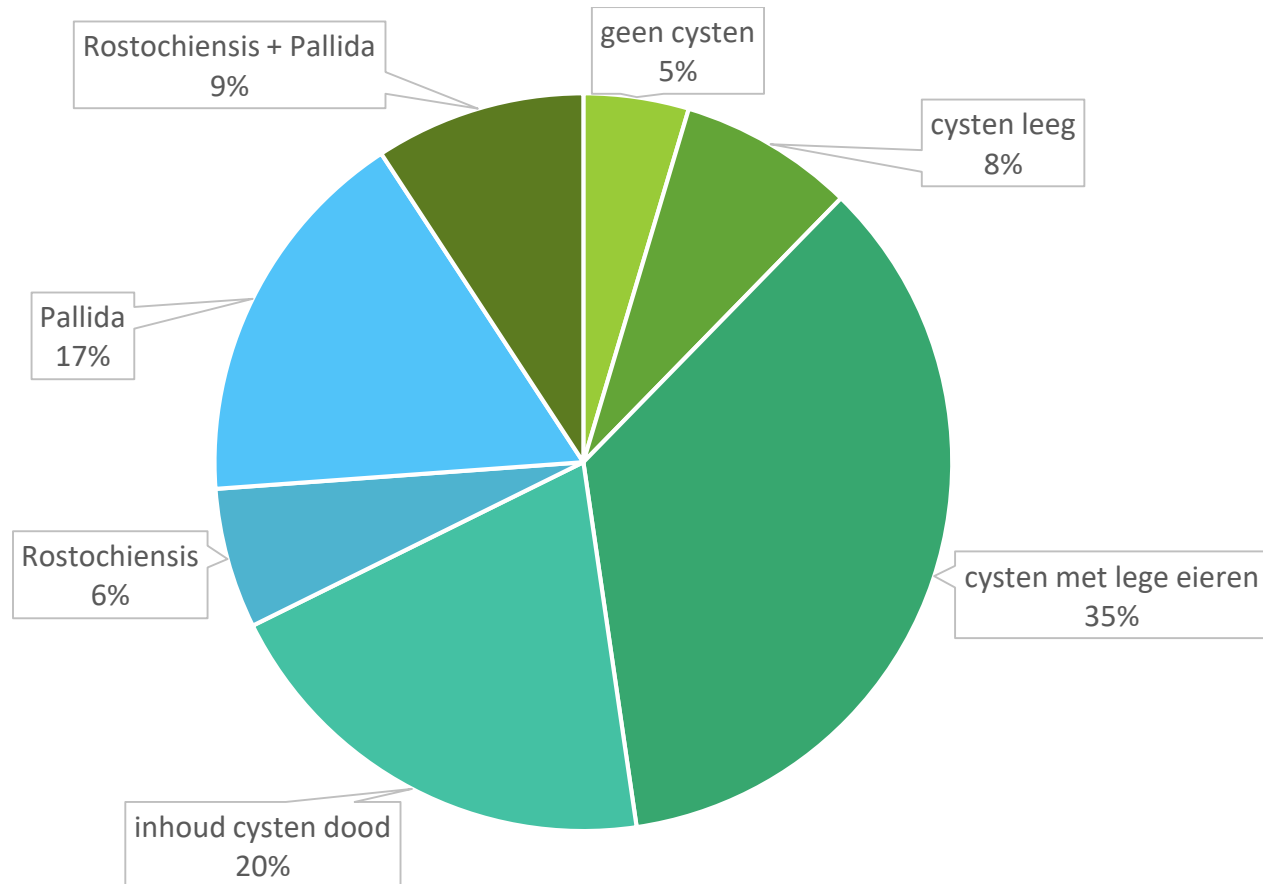
- Sinds 2010: jaarlijks 0,5% van areaal consumptieaardappelen bemonsterd

Evolution of the potato cropped area (seed and ware potato) infested with either *G. rostochiensis* (Gr), *G. pallida* (Gp), or where both species or unknown (not id). Data (ha) obtained over 9 years based on official sampling by FASFC. (Number of ha with Gr and Gp indicated in bars).

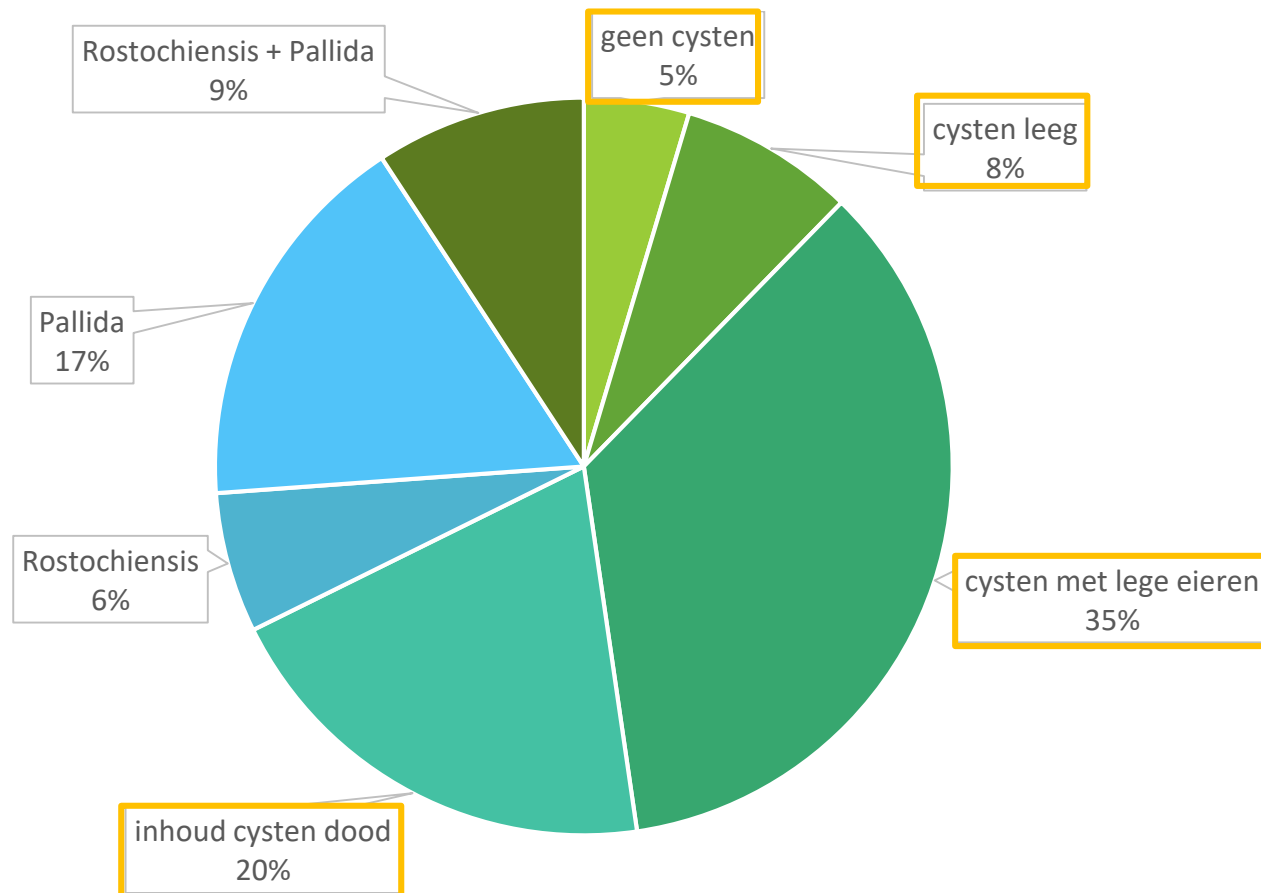
Screening 2024

(65 Vlaamse percelen; met gekende aantasting verleden)

Globodera rostochiensis opgeruimd

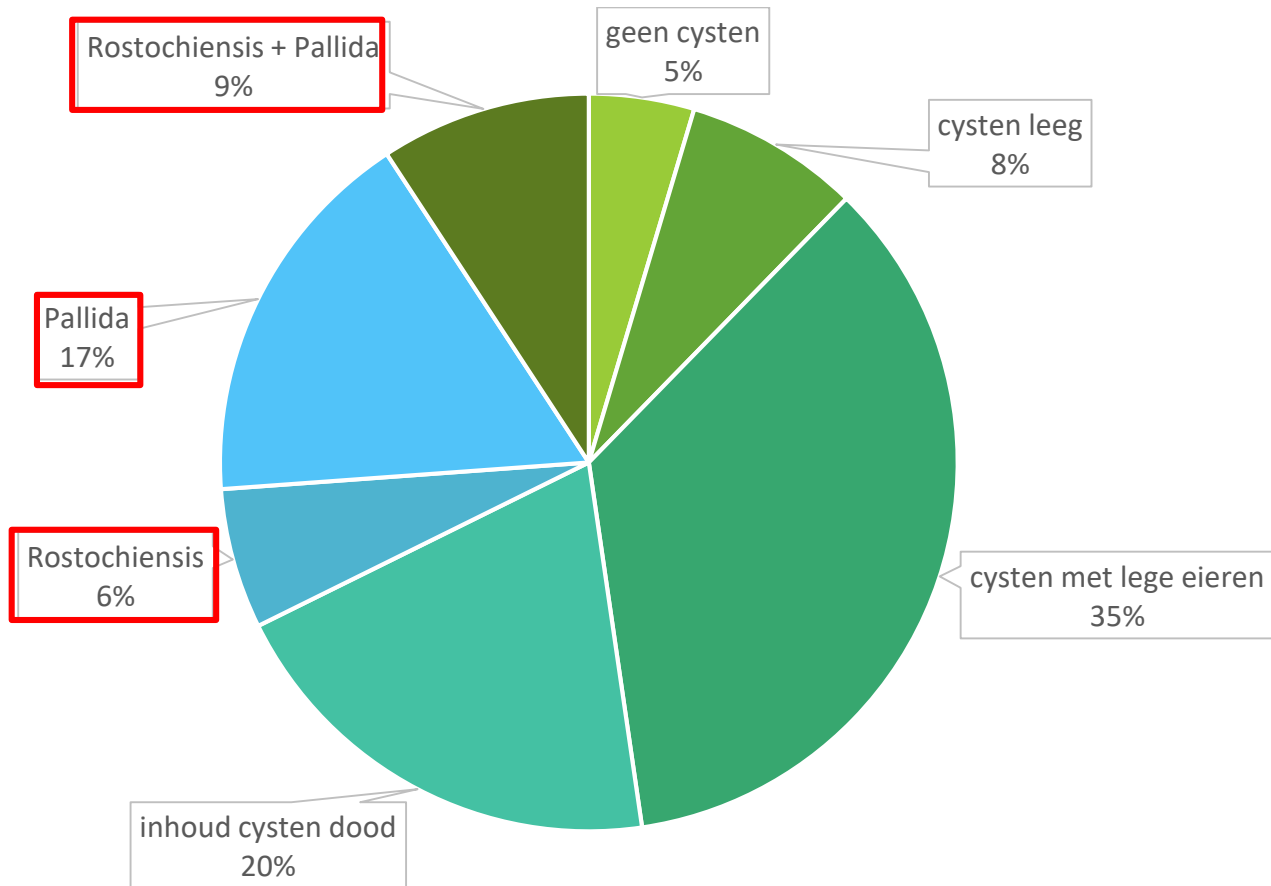

- 68 % opgeruimd
- Dankzij:
  - (zeer) ruime vruchtwisseling
  - Bodemontsmetting
  - Aangepaste rassenkeuze

Globodera pallida in opmars

- rassenkeuze niet aangepast
- minstens 3x Fontane

Wetgeving indien officieel besmet (consumptie)

- Geen meldingsplicht, wél
  - Noteren in 'register van aanwezigheid van schadelijke organismen'
  - Verplichte maatregelen toepassen
    - Gedurende 6 jaar, daarna nieuw staal
    - Verbod op teelt van vatbare aardappelrassen, tomaat, aubergines, paprika, vermeerderingsmateriaal
- Mogelijkheid om in te korten tot 3 jaar (nieuwe staalname)
  - Resistent ras telen tegen aanwezige de Globodera soort: reductie 80%
  - In combinatie met erkend nematicide (Nemathorin of Velum Prime)
  - Vanggewas vb. raketblad

Rassenproef 2024

Rassenlijst

Vatbaar

- Bintje
- Challenger
- Palace
- Charlotte
- Zorba
- ...

Globodera rostochiensis 1,4

- Amora
- Annabelle
- Anosta
- Felsina
- Fontane
- Frieslander
- Jelly
- Markies
- Première
- Sinora
- SH C 909
- ...

Globodera pallida 2,3

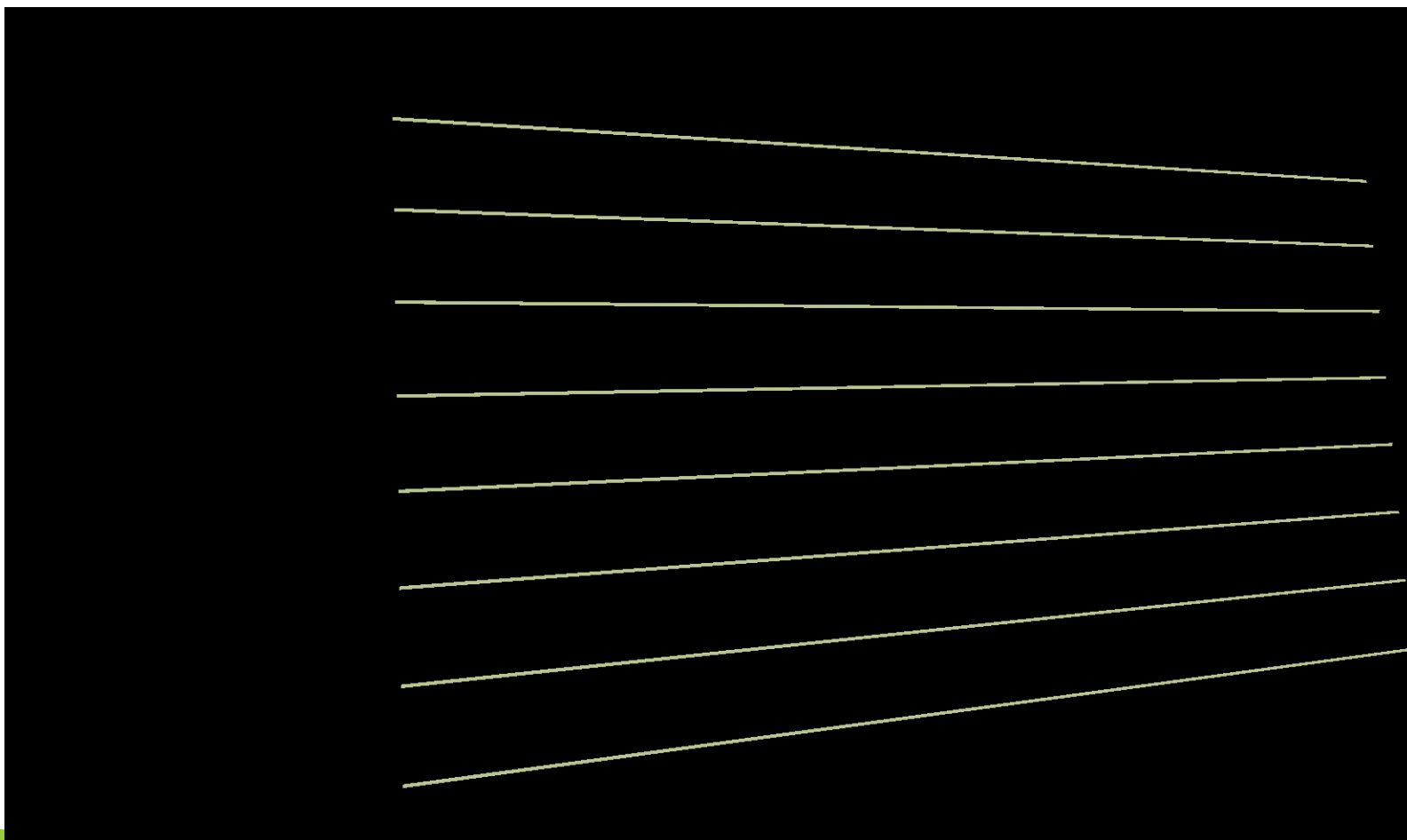
- Innovator
- Alverstone Russet
- ...

G. rostochiensis + pallida

- Armedi
- Aromata
- Cardyma
- Etana
- Forza
- Lady Anna
- Lugano
- Santé
- Tiger
- ....

Rassenproeven: dubbele resistentie

Rassenproef frietaardappelen

Fontane

Armedi

Germi 300

Karelia

Montis

Otolia

Poseidon

Innovator

Alanis

Messi

Sidney

Fontane-segment

Innovatorsegment

Rassenproef frietaardappelen

Vatbaar

- Messi

Globodera rostochiensis 1,4

- Alanis
- Fontane (*Ro1*)
- Germi 300
- Montis
- Otolia

Globodera pallida 2,3

- Innovator

G. rostochiensis + pallida

- Armedi
- Karelia
- Poseidon
- Sidney (*Pa3*)

Perceelsgegevens

19/1

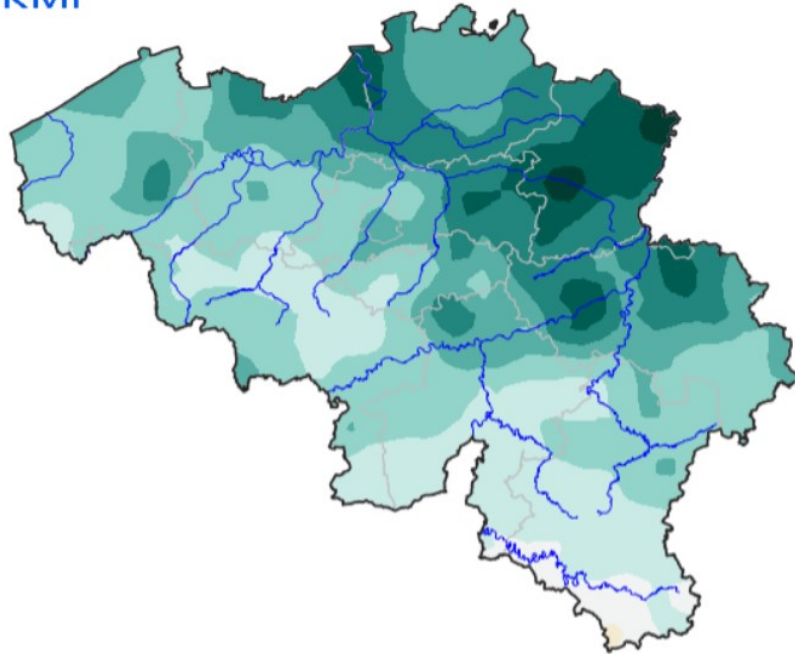
210 EK/ha (K60)

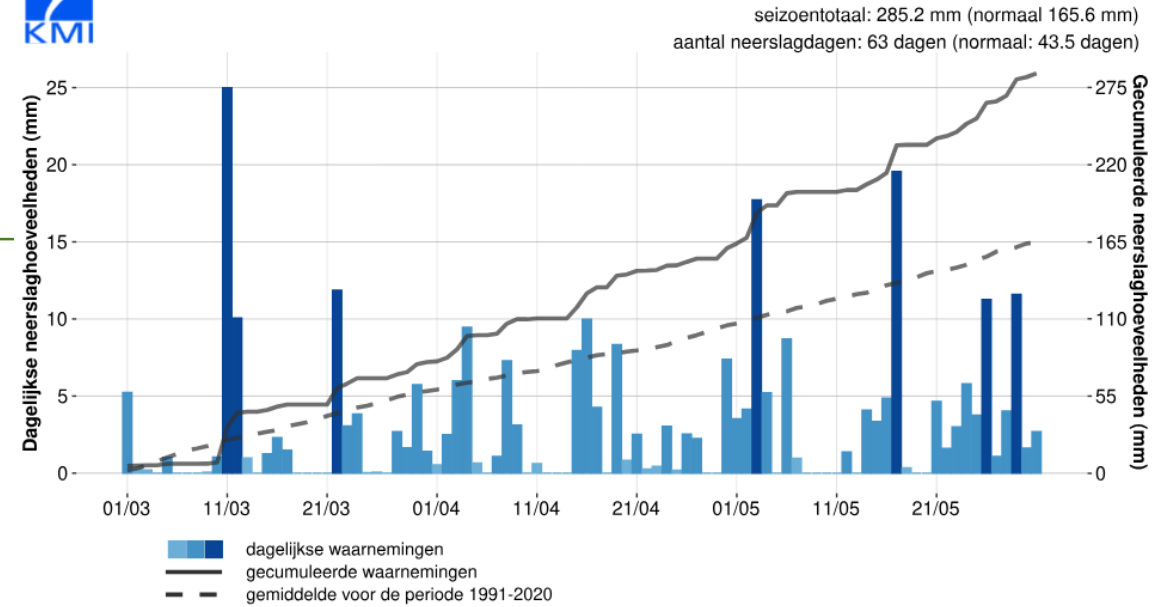
Lente 2024

Verhouding tot de normaalwaarde neerslaghoeveelheid
totaal lente 2024 in vergelijking met de normaalwaarde 1991-2020

Dagelijkse neerslaghoeveelheid, Ukkel, lente 2024

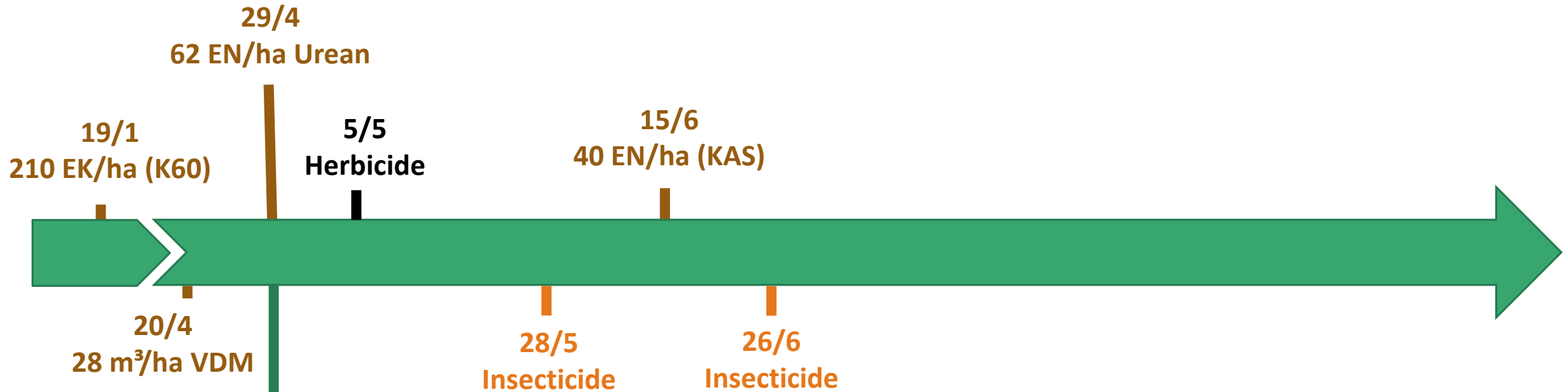

Aanhoudende regen

→ beperkte en verspreide droge periodes

Perceelsgegevens

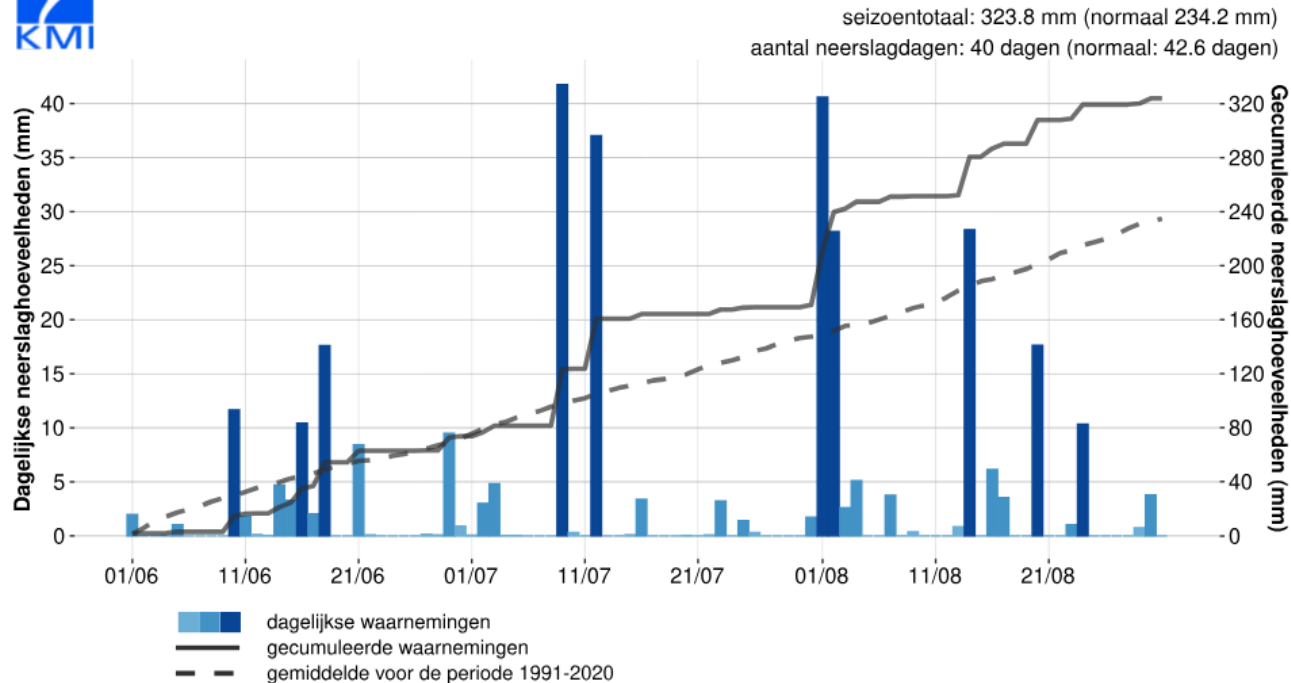

Zomer 2024

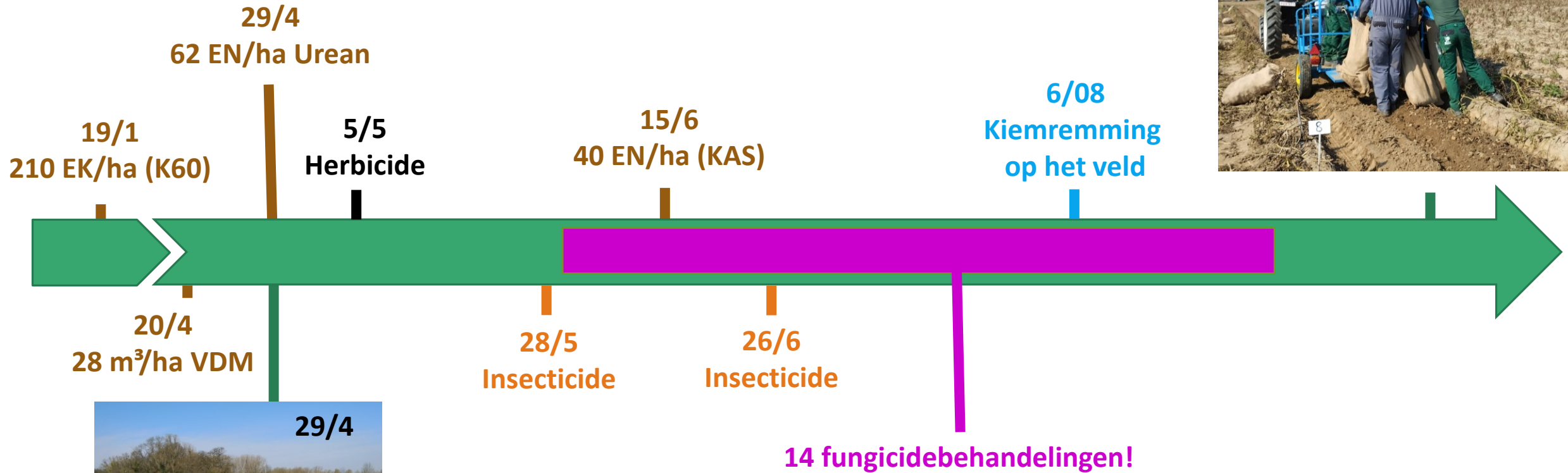
Dagelijkse neerslaghoeveelheid, Ukkel, zomer 2024

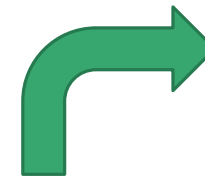

Groeizaam weer

- matige tot warme temperaturen
- regelmatige (veel) neerslag

Perceelsgegevens

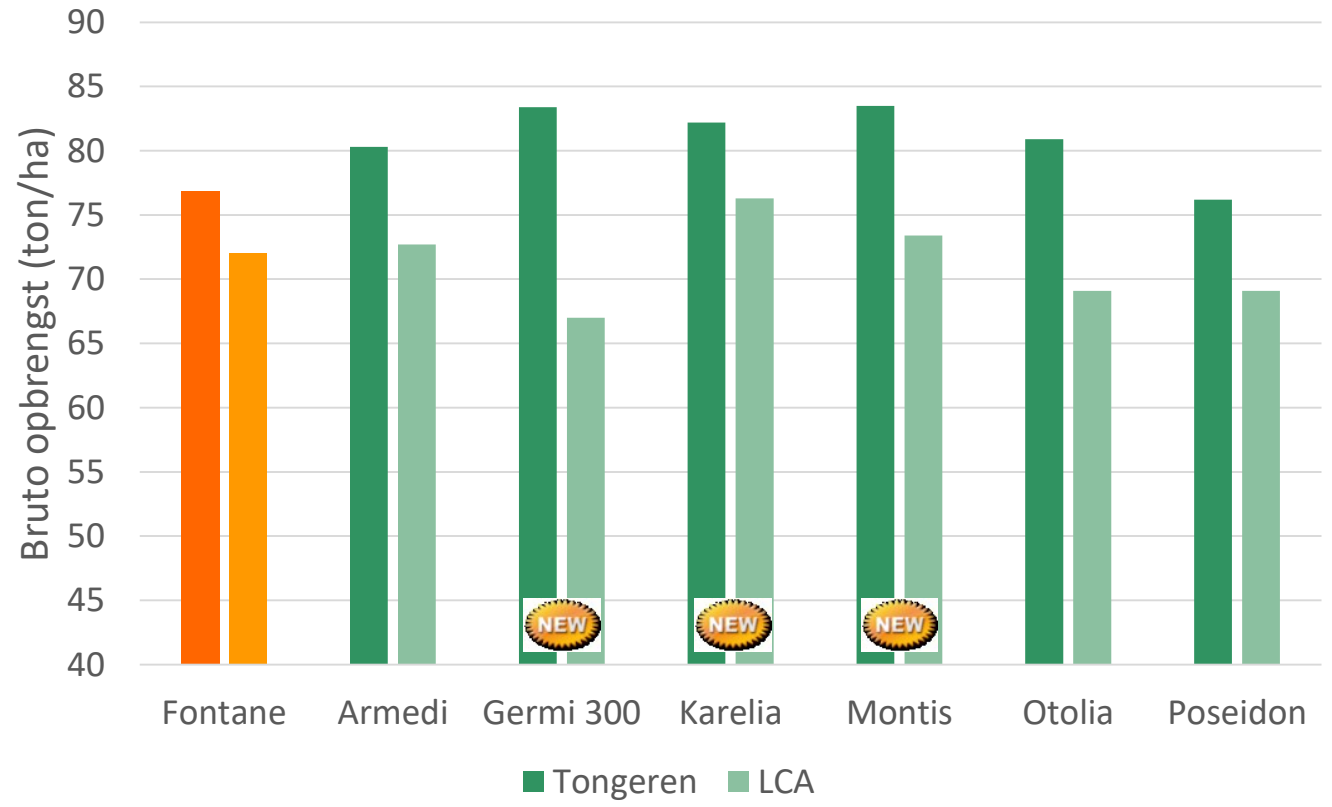

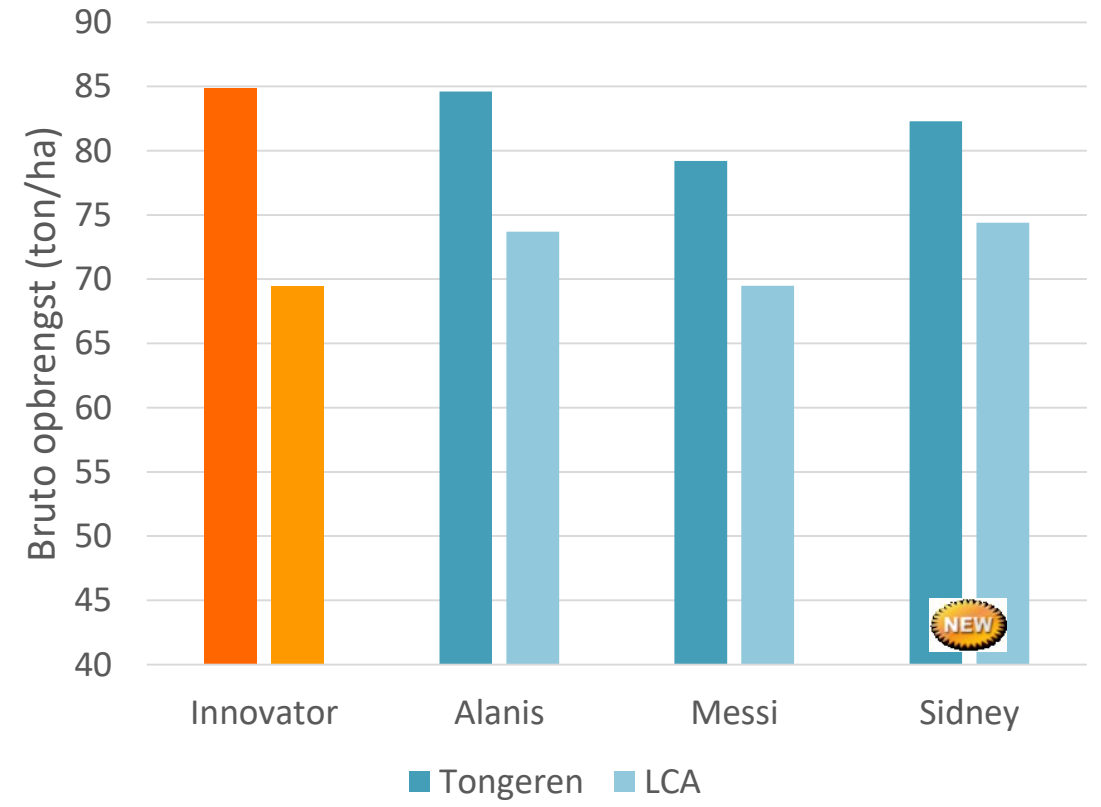
Locaties	Plantdatum
Tongeren	29 april
Kortrijk	30 april
Kruisem	7 juni

Bruto opbrengst Tongeren versus LCA

Fontane-segment

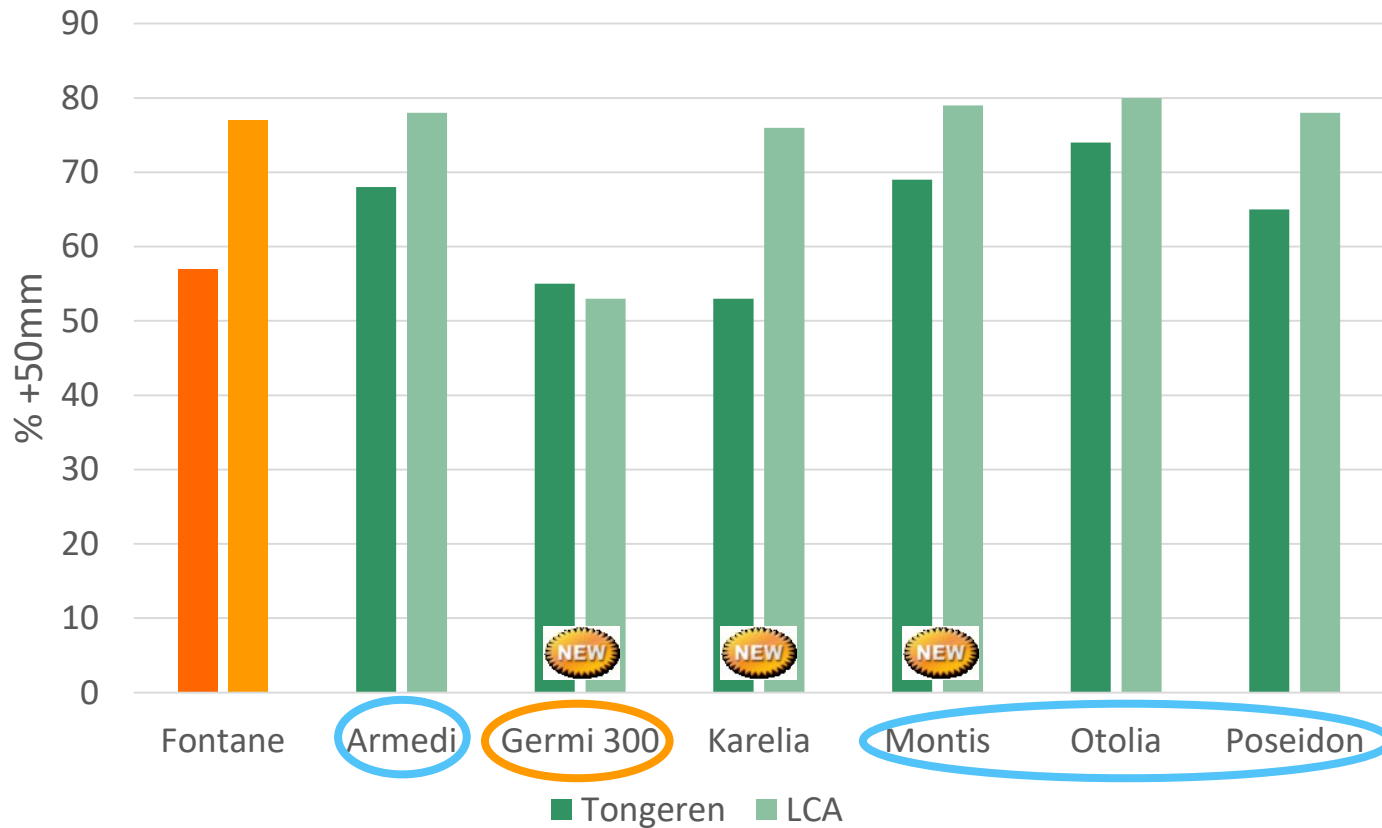

Innovatorsegment

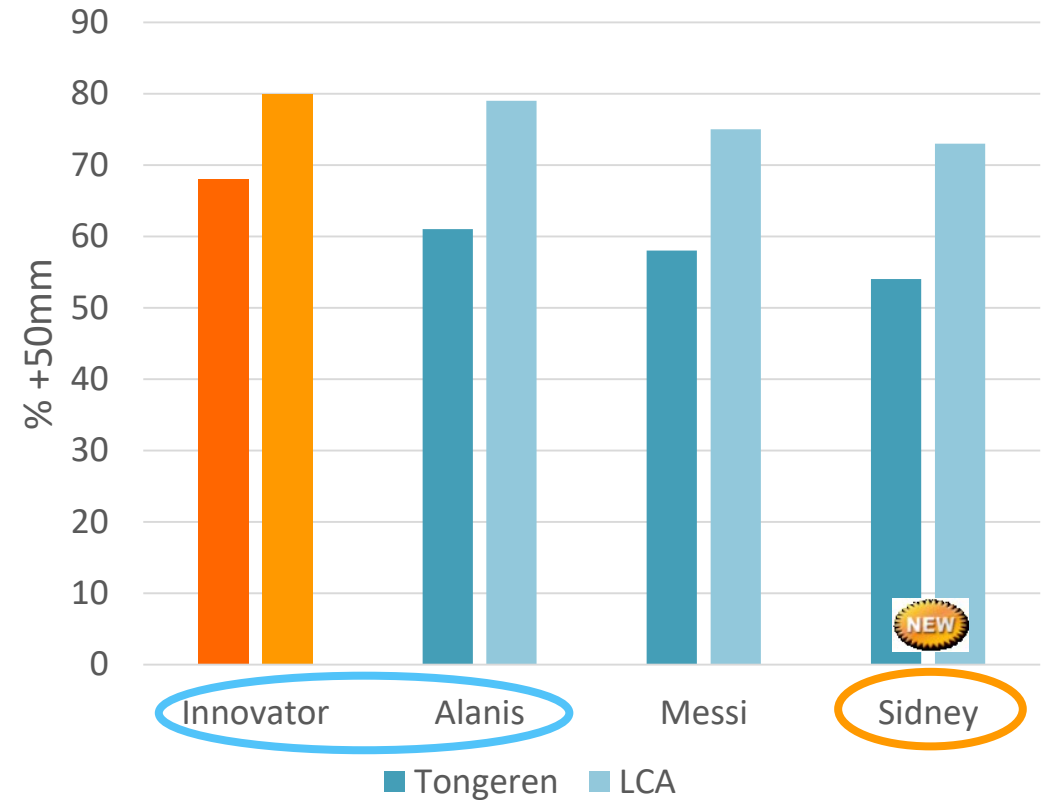

Sortering

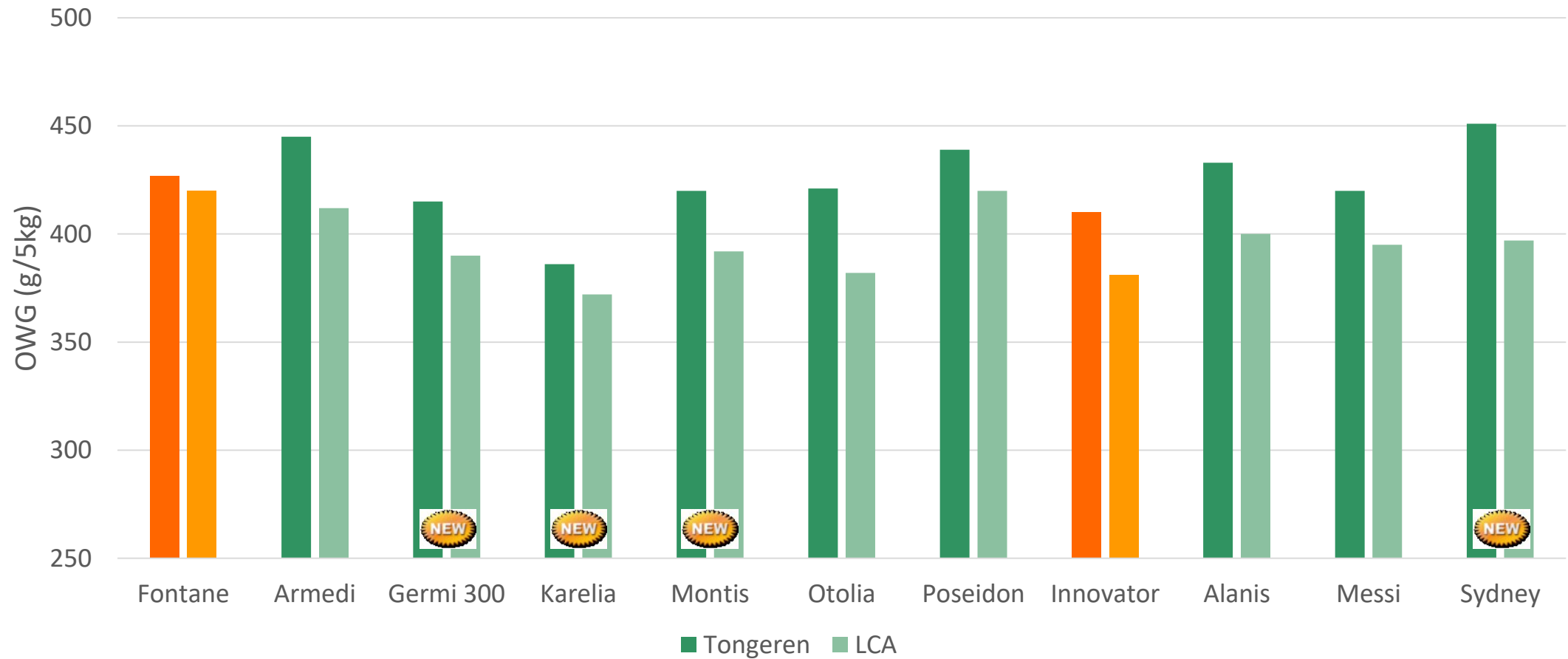
Fontane-segment

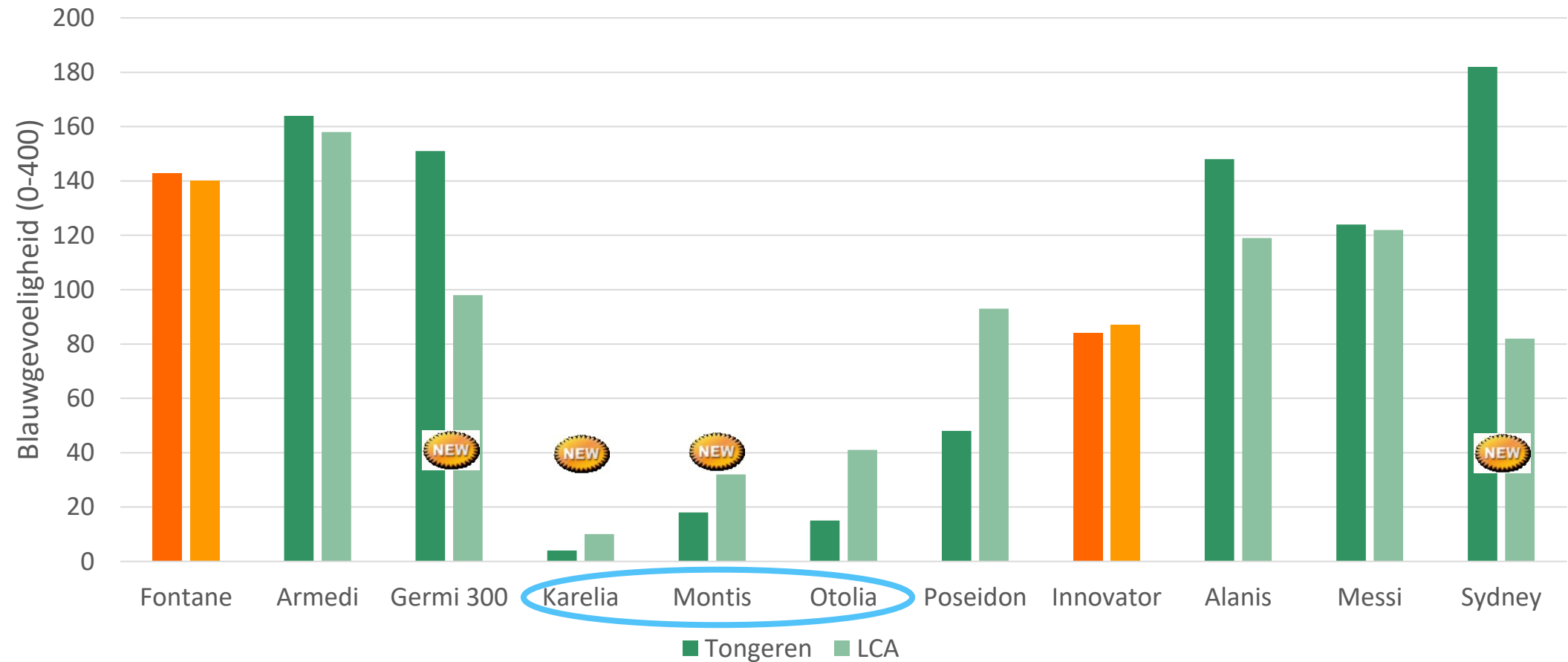
Innovatorsegment

OWG

Blauwgevoeligheid

Samengevat over de 3 proeflocaties

Ras	Bruto opbrengst	% +50mm	OWG	Blauw	Friet
Karelia (Ro+Pa) 	76,3	76	372	10	1,9
Montis (Ro) 	73,4	79	392	32	1,7
Armedi (Ro + Pa)	72,7	78	412	158	1,6
Fontane (Ro)	72,0	77	420	140	1,6
Otolia (Ro)	69,1	80	382	41	1,8
Poseidon (Ro+Pa)	69,1	78	420	93	1,4
Germi 300 (Ro) 	67,0	53	390	98	1,5
Sidney (Ro + Pa) 	74,4	73	397	82	1,3
Alanis (Ro)	73,7	79	400	119	1,4
Innovator (Pa)	69,5	80	381	87	1,0
Messi (!!)	69,5	75	395	122	2,3

Bedankt voor uw aandacht!